

OCAK 2014

GİRİŞ:

15 Temmuz 2009 tarih ve 27289 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan, iki ayrı Bakanlar Kurulu Kararı ile yeni “ Fındık Stratejisi” uygulamaya konulmuştur.

1964 yılından itibaren Fiskobirlik kanalıyla sürdürülen devlet adına Müdahale Alım Görevi, 2003-2005 ürün yıllarında verilen aranın ardından 2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile TMO görevlendirilmiş, TMO bu görevine 2006/2007 ve 2008 ürün dönemlerine kadar fındık alımlarına devam etmiştir.

15 Temmuz 2009 tarihli Resmi Gazete de yayımlanan 2009/15202 sayılı BKK ile TMO' ya verilen fındık piyasalarına müdahale görevi sonlandırılmıştır.

Aynı tarihli Resmi Gazete de yayımlanan 2009/15201 sayılı BKK ile Alan Bazlı Gelir Desteği ve Alternatif Ürüne Geçen Üreticilere Telafi Edici Ödeme Yapılması kararı 3 yıl süreli bir zaman dilimini kapsayacak bir şekilde yürürlüğe konulmuştur.

Devlet tarafından müdahale alımlarının sonlandırıldığı dönemi takiben yürürlüğe giren bu kararlar, fındık alımlarında müdahale dönemi sonlandırılmış ve fındık alımları fındık fiyatlarının serbest piyasa şartlarında belirlendiği bir ortama bırakılmıştır.

Ayrıca; bu dönemde yukarıda belirtilen kararnameye göre, fındık üretimi yapılması gereken alanlarda üretim yapan üreticilere, Alan Bazlı Gelir Desteği ve fındığın sökülmesi gereken alanlarda fındığını sökerek alternatif üretime geçenlere de, Telafi Edici Ödeme Desteği yapılmasına başlanmıştır.

Yeni fındık stratejisinin uygulamada olduğu 3 yıllık dönemde alışımlışın dışında rekolte noksanlığından dolayı arz fazlası oluşmaması, üretici-sanayici-devlet dışında rekolte üçgeninde geçiş döneminin sorunsuz yaşanmasını sağlamış, ancak yüksek rekolte dönemlerinde sistemin işleyişi test edilememiştir.

30/01/2013 tarih 28544 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2013/4245 sayılı “Fındık Üreticilerine Alan Bazlı Gelir Desteği ve Alternatif Ürüne Geçen Üreticilere Telafi Edici Ödeme Yapılmasına Dair Karar” ile,

22/11/2001 tarihli ve 2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Fındık Alanlarının Tespitine Dair Karar da belirlenen ve ruhsat verilen sahalarda fındık yetiştiriciliği yapan fındık üretici belgesine sahip, kamu kurum ve kuruluşları hariç gerçek ve tüzel kişilere;

2012 yılı ürünü için 150 TL/da, 2013 yılı ürünü için 160 TL/da ve 2014 yılı ürünü için 170 TL/da alan bazlı gelir desteği,

Fındık Alanlarının Tespitine Dair Kararın 1 inci maddesinde belirtilen il ve ilçelerdeki, birinci sınıf, ikinci sınıf ve % 6'dan daha az eğimli üçüncü sınıf tarım arazilerinde ruhsatsız fındık bahçelerini sökerek alternatif ürüne geçen kamu kurum ve kuruluşları hariç gerçek ve tüzel kişilere;

2012 – 2014 yılları arasında 2012 yılı için başvuranlara, ilk yıl için 300 TL/da, ikinci ve üçüncü yıllarda ise her bir yıl için 150 TL/da olmak üzere üç yılda toplam 600 TL/da, 2013 yılı için başvuranlara, ilk yıl için 300 TL/da, ikinci yıl için 150 TL/da olmak üzere iki yılda toplam 450 TL/da, 2014 yılı için başvuranlara 300 TL/da, ödeme yapılması hususları da karara bağlanmıştır.

Telafi edici ödemelerin 2012-2014 yıllarında uygulanması sektör tarafından olumlu karşılanmış olup, konseyimiz tarafından hazırlanan bu raporda üyelerimiz, sektörün tüm paydaşları, üniversiteler ve araştırma kurumlarından gelen görüşler doğrultusunda devam eden uygulama ve Cumhuriyetin 100. Yılına denk gelecek 2023 vizyonunun içeriğine uygun olarak fındık politikalarının içeriğinin belirlenmesine yönelik önerilerimiz aşağıda sunuludur.

YENİ FINDIK STRATEJİSİNİN DEVAMININ DEĞERLENDİRİLMESİ (2012- 2014 DÖNEMİ)

1- ALAN BAZLI GELİR DESTEĞİ UYGULAMASI:

İlk üç yıllık uygulamada fındık rekoltesinin az olması sistemin anlaşılmasını ve benimsemesini engellemiş olup, 2012 mahsulü ile birlikte 700 000 tonun üzerinde üretimin gerçekleşmesi sistemin içine üreticinin de girmesini sağlamış, sezon başı 3,80 TL/Kg başlayan fiyatlar 6,00 TL/Kg kadar çıkmıştır. Bu durum da şunu göstermektedir ki, üretici yüksek rekolte yılında, piyasa düzenlemesini yapabilecek olgunluk ve davranış içersindedir. **2014 sonrası için desteklemeler verim ve kaliteyi artırıcı nitelikleri taşımaktadır. Şöyle ki bahçe yenileme, teraslama, sulama sisteminin kurulması ve toplama/harmanlama makine alımlarında daha çok destek verilmesi. Ayrıca, köylerde yaşayan çiftçilerimiz için kırsal ikamet desteği adı altında yeni bir destekleme uygulanmalıdır.**

2. ALTERNATİF ÜRÜNE GEÇEN ÜRETİCİLERE TELAFİ EDİCİ ÖDEME UYGULAMASI:

2009-2011 yıllarında uygulamaya ilgi, beklenenin çok altında gelmiş olup, 2012-2014 yılları arasında alternatif ürüne geçecek üretici sayısının çok az olacağı kanaatimizi korumaktayız.

TÜRK FINDIĞI AFLATOKSİNLİ SPEKÜLASYONLARI:

İspanya Tarım Ürünleri Kooperatifleri Birliği tarafından Türk fındığının zararlı toksin maddeler içerdiği ileri sürülerek, Avrupa Birliği üyesi ülkelere Türkiye'den ithalatın yasaklanmasını istenmesi ile ortaya atılan iddaalar tamamen asılsız olup, **tam tersine %5 olan kontrol sıklığı Kasım 2013 tarihinden itibaren rasgele kontrole indirilmiş, tamamen kaldırılması içinde çalışmalar devam etmektedir. Frucom kararı ekte yer almıştır.**

FINDIK FİYATLARI HAMBURG BORSASINDA BELİRLENİYOR YALANI:

“ Dünya fındık fiyatlarının belirlenmesinde Türkiye, fındık üretim miktarı ve ihracatı bakımından dünyada lider ülke konumunda olmasına karşın dünya fındık piyasasında bu potansiyelini yeterince değerlendirememektedir. Dünyada fındık re-exportu yapan ülkeler, piyasada belirleyici ülke konumunda olup sektöre yön veren kuruluş ve alt bileşenleri bu ülkelerde yer almaktadır.

Dünya fındık fiyatları da, fındık ithalatında ilk sırada yer alan Almanya'daki Hamburg Borsası tarafından belirlenmektedir”. Bu ifade TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ **TEPGE YAYIN NO: 1918 DURUM VE TAHMİN FINDIK 2011-2012** yayınlanmış olup, Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsünün böyle yanlışa kulaktan duyma sözlerle itibar etmesi manidardır. **Hamburg veya dünyada herhangi bir borsa tarafından Fındık fiyatları belirlenmemektedir. Fiyatların belirlenmesinde Arz/Talep dengesi etkili olmakla birlikte her zaman fiyat Türkiye de oluşmuştur.**

DÜNYA FINDIK ÜRETİMİ VE TÜRKİYE:

Fındığın kültür çeşitleri; Türkiye, İtalya, İspanya, ABD, Gürcistan, Azerbaycan, Çin, İran, Şili, Avustralya ve Fransa'da yetiştirilmektedir. Bu ülkelerin yanı sıra Polonya, Yunanistan, Belarus, Hırvatistan, Tacikistan, Özbekistan, Rusya Federasyonu, Kırgızistan, Portekiz, Beyaz Rusya, Moldova, Tacikistan, Ukrayna, Tunus, Slovenya, Slovakya, Moldova, Suriye, Kıbrıs, Arjantin, Avusturya, Estonya, Yeni Zelanda, Romanya ve Kamerun gibi ülkelere de az da olsa fındık üretilmekte ve üretimin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

DÜNYA FINDIK ÜRETİM ALANLARI(Ha)(ÜLKELERE GÖRE)

ÜLKELER	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
TÜRKİYE	614.993	629.000	641.032	646.138	648.816	691.019	691.019	695.406	695.305
İTALYA	67.506	67.743	69.685	72.314	71.050	70.256	55.904	70.492	70.492
İSPANYA	20.590	20.343	20.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
A.B.D.	11.502	11.462	11.462	11.462	11.462	11.462	11.462	11.462	11.462
AZERBAYCAN	17.971	18.228	17.379	19.994	21.577	22.193	22.691	23.242	23.242
GÜRCİSTAN	4.600	9.000	13.000	12.000	10.000	12.000	15.000	15.500	15.500
DİĞERLERİ	38.426	41.044	39.848	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
TOPLAM	775.588	796.820	812.406	826.908	827.905	871.930	861.076	881.102	881.001

Kaynak: Türkiye verileri Tarım İl Müdürlükleri, Dünya verile FAO'dan temin edilmiştir.

DÜNYA FINDIK REKOLTE TAHMİNLERİ(TON KABUKLU)

YILLAR	Türkiye*	İtalya**	İspanya**	A.B.D.**	Azerbaycan**	Gürcistan**	Diğer**	Toplam
1999	540.709	100.000	35.000	35.000	0	0	71.260	781.969
2000	477.368	90.000	15.000	18.000	0	0	67.560	667.928
2001	682.554	120.000	15.000	22.000	0	0	53.835	893.389
2002	614.320	100.000	20.000	15.000	0	0	40.000	789.320
2003	465.445	80.000	20.000	45.000	0	0	20.000	630.445
2004	329.956	120.000	30.000	25.000	0	0	0	504.956
2005	524.977	65.000	20.000	25.400	0	0	50.000	685.377
2006	654.992	125.000	24.000	29.000	0	0	45.000	877.992
2007	498.412	102.000	25.000	23.000	0	0	52.000	700.412
2008	804.546	125.000	26.000	36.280	40.000	35.000	15.000	1.081.826
2009	490.877	95.000	18.000	32.000	30.000	27.000	20.000	712.877
2010	655.210	87.200	20.000	24.500	25.000	40.000	27.000	878.910
2011	452.866	125.000	25.000	34.500	45.000	35.000	27.000	744.366
2012	707.391	110.000	20.000	31.800	40.000	30.000	30.000	969.191
2013	572.385	120.000	19.500	35.000	25.000	30.000	25.000	826.885

Kaynak : * Tarım İl Müdürlükleri

** INC, verileridir

SEZONLARA GÖRE DOĞU VE BATI KARADENİZ BÖLGELERİNDE GERÇEKLEŞEN MİKTARLAR VE ORANLAR

Ürün Yılı	Durum	Doğu Karadeniz		Batı Karadeniz		TOPLAM
		Miktar(Kg) Kabuklu Fındık	Pay %	Miktar(Kg) Kabuklu Fındık	Pay %	Miktar(Kg) Kabuklu Fındık
2000	Rekolte	275.955.000	57,81	201.413.000	42,19	477.368.000
	Gerçekleşen	277.337.153	64,65	151.675.225	35,35	429.012.378
	Fark	-1.382.153		49.737.775		48.355.622
2001	Rekolte	467.168.000	68,44	215.386.000	31,56	682.554.000
	Gerçekleşen	468.048.140	74,06	163.906.247	25,94	631.954.387
	Fark	-880.140		51.479.753		50.599.613
2002	Rekolte	401.232.000	65,31	213.088.000	34,69	614.320.000
	Gerçekleşen	371.875.616	69,30	164.751.562	30,70	536.627.178
	Fark	29.356.384		48.336.438		77.692.822
2003	Rekolte	310.572.000	66,73	154.873.000	33,27	465.445.000
	Gerçekleşen	314.345.099	75,78	100.461.586	24,22	414.806.685
	Fark	-3.773.099		54.411.414		50.638.315
2004	Rekolte	100.803.000	30,55	229.153.000	69,45	329.956.000
	Gerçekleşen	122.971.225	35,13	227.066.351	64,87	350.037.576
	Fark	-22.168.225		2.086.649		-20.081.576
2005	Rekolte	374.985.000	71,43	149.992.000	28,57	524.977.000
	Gerçekleşen	428.435.745	74,20	149.005.252	25,80	577.440.997
	Fark	-53.450.745		986.748		-52.463.997
2006	Rekolte	419.078.000	63,98	235.914.000	36,02	654.992.000
	Gerçekleşen	541.069.836	65,67	282.881.736	34,33	823.951.572
	Fark	-121.991.836		-46.967.736		-168.959.572
2007	Rekolte	295.237.000	59,24	203.175.000	40,76	498.412.000
	Gerçekleşen	378.089.149	67,96	178.258.794	32,04	556.347.943
	Fark	-82.852.149		24.916.206		-57.935.943
2008	Rekolte	551.733.000	68,58	252.813.000	31,42	804.546.000
	Gerçekleşen	625.262.497	71,19	253.069.918	28,81	878.332.415
	Fark	-73.529.497		-256.918		-73.786.415
2009	Rekolte	291.561.000	59,40	199.316.000	40,60	490.877.000
	Gerçekleşen	294.993.933	66,19	150.691.278	33,81	445.685.211
	Fark	-3.432.933		48.624.722		45.191.789
2010	Rekolte	408.132.000	62,29	247.078.000	37,71	655.210.000
	Gerçekleşen	411.522.556	64,50	226.471.095	35,50	637.993.651
	Fark	-3.390.556		20.606.905		17.216.349
2011	Rekolte	306.108.000	67,59	146.758.000	32,41	452.866.000
	Gerçekleşen	347.683.659	73,92	122.644.854	26,08	470.328.513
	Fark	-41.575.659		24.113.146		-17.462.513
2012	Rekolte	449.990.000	63,61	257.401.000	36,39	707.391.000
	Gerçekleşen	420.339.917	59,01	291.993.542	40,99	712.333.459
	Fark	29.650.083		-34.592.542		-4.942.459
2013 ^(*)	Rekolte	416.028.000	72,68	156.357.000	27,32	572.385.000
	Gerçekleşen	287.435.130	69,64	125.296.021	30,36	412.731.151
	Fark	128.592.870		31.060.979		159.653.849

Kaynak : İgili Ticaret Borsaları
Kaynak : Tarım İl Müdürlükleri

* Kasım/2013 ayı sonuna kadar

Tablolar incelendiğinde son 10 yıllık verilere göre ortalama dünya üretimi 800 000 ton olarak gerçekleşmiş fakat FAO verilerinin çok sağlıklı veriler olduğunu düşünmüyoruz. Temmuz 2013 tarihinde Fındık Tanıtım Grubu ile yapılan Azerbaycan ,Gürcistan fındık bölgesi ziyaretimizde Gürcistan fındık dikili sahalarının 40 000/ ha'a kadar çıktığını ve potansiyelin 100 000 Ha kadar çıkabileceğini gördük. Şili de şu an 9 000 Ha olan dikili alanların 30 000 Ha kadar müsait olduğunu fakat bunun yanında başta İtalya olmak üzere İspanya ve Azerbaycan da dikili alanlarda daralmalar olduğu ve önümüzdeki yıllarda daralmanın devam edeceğini söyleyebiliriz. **800 000-850 000 ton olan dünya tüketimi, artan dünya nüfusu ile birlikte yakın gelecekte 1 000 000 tonu aşacaktır.**

FINDIK ÜRÜNÜNDE LİSANSLI DEPO FAALİYETLERİ:

Düzce ili ve Ordu/Ünye ilçesinde faaliyete geçen lisanslı depo, tanıtım ve alt yapı eksiklikleri nedeniyle maalesef yeterince etkin olamamıştır. **2014 mahsulü ile alt yapı eksiklikleri ve yeni teşvik sistemiyle mutlak sürette sistemin çalışması sağlanmalıdır. Ünye lisanslı depo işletmeleri kapanma kararı alınmıştır. Lisanslı depolar mutlaka olmalıdır. Ancak bu günkü model e çiftçi rağbet göstermemiştir. Çiftçinin rağbet göstereceği modeller üzerinde çalışmalar yapılmalıdır.**

REKOLTE TESPİT ÇALIŞMALAR VE TUİK:

Ülkemiz fındık rekolte çalışmaları Bakanlık İl Müdürlükleri tarafından yapılmakta olup, ilgili çalışmalara sektörün tarafları temsilciler göndermelerine rağmen kendileri de ayrıca rekolte açıklayıp kafaları karıştırmakta, bu durumda çeşitli spekülasyonlara neden olmaktadır. **Bakanlık 2014 mahsulü rekolte çalışmasını tek kurum olarak yapmalı ve açıklamalı, ilgili kurum ve kuruluşlar bu karara uyum içinde olmalıdır. Rekolte tespiti çiçek, çotanak ve tane olmak üzere 3 kere yapılmalıdır. TUİK Fındık komisyonunun içinde İhracatçılar Birliği ve UFK temsilcileri de olmalıdır.**

ESKİ FINDIK BAHÇELERİNİN YENİLENMESİ SAĞLANMALIDIR:

Ülkemiz fındık üretiminin sorunlarının başında üretimde yaşanan verim düşüklüğü gelmektedir. Ülkemiz dışında genişleyen yeni fındık dikim sahalarında yüksek verime sahip bahçeler tesis edilmektedir. Bunun en yakın örneği sınır komşumuz Gürcistan' dır.

Avrupalı fındık tedarikçisi firmalar Gürcistan' ın bakir ova özelliğine sahip tarım alanlarını 50 yıllığına kiralamak suretiyle verimi yüksek yeni fındık bahçeleri tesis etmektedir.

Bugün ülkemiz için bir tehdit oluşturmuyor gözükse de yakın gelecekte sınırimıza 50 km uzakta dekara 250 – 300 kg ürün alındığı yeni fındık üretim sahalarıyla karşı karşıya kalacağız.

Fındık üretimimizdeki düşük verim üretim maliyetlerimizin yüksek oluşmasında etkili olmaktadır. Fındık piyasalarının belirlenmesinde önemli etken olan üretim maliyetleri bazı ürün sezonlarında dünya fiyatlarının üzerinde üreticilerimizin fiyat beklentisi içinde olmalarına neden olmaktadır.

Üreticilerimiz açısından maliyetler dikkate alındığında bu durum haklı bir talep olarak görülebilir. Ancak, ülkemiz ile diğer üretici ülkeler arasındaki verim farkının ülkemiz aleyhine artması dünya üretiminin talebin üzerinde olduğu dönemlerde ülkemiz açısından olumsuz sonuçların meydana gelmesi kaçınılmaz olacaktır.

Yüksek üretim maliyetlerinin yansıması sonucu oluşan aşırı fındık fiyatları dünya fiyatlarının üzerinde kalarak, arz fazlası dünya üretiminin ülkemizin elinde kalmasına veya normal üretim dönemlerinde dahi ürünü en son talep edilen ülke konumunda olmamıza neden olacaktır.

Fındık Üretiminde Verim Düşüklüğünün Nedenleri – Yaşlı Fındık Bahçeleri: Ülkemizi fındık üretiminde verim düşüldüğü fındık bahçelerimizin yaşlı olmasından kaynaklanmaktadır. Fındık bahçelerinin ekonomik ömrü 70 yıl olmasına rağmen özellikle Doğu Karadeniz’ i kapsayan I. standart bölgelerin 70-100 yıl üzerinde bir dikim yaşına sahiptir.

Ocak sistemiyle dikilen fındık bahçeleri sadece dal budama yöntemiyle gençleştirme yapılmış, yeni fındık fidanlarından bahçeler oluşturulmaması, mevcut ve yaşlı ocak köklerinden gelişen ışkınlar dan aynı ocak gençleştirilmeye çalışılmıştır.

Kök yapısı itibariyle yaşlı olan ocaklardan doğan filizlerden meydana gelen görünümde genç ocaklar verimli ürüne geçememekte, istenilen verim artışı gerçekleştirmediği gibi yıllar itibariyle bahçelerin üretimi düşmektedir.

Yeni bahçe tesisine yönelik destekleme yapılmamıştır. Devletin fındık ürünüyle ilgili arz fazlası üretime çözüm oluşturmak üzere kurduğu için günümüze kadar uygulanan fındıkla ilgili destekleme politikalarında eski fındık bahçelerinin yerine yeni fındık bahçeleri tesisine yönelik çalışmalara yer verilmiştir.

Fındık üretimimizdeki diğer üretici ülkelere nazaran verimin düşüklüğü ve son yıllarda arz açığı üretim dönemlerinin yaşanması, oluşturulacak yeni fındık politikasında eski fındık bahçelerinin sökülerek yerlerine yeni fındık bahçelerinin tesisine yönelik destek modellerine yer verilmesi zorunlu hale gelmiştir.

Bugüne kadar üretimden ve üretim verimliliğinden uzak, kısa süreli destekleme modelleri uygulanmıştır. Eski fındık bahçelerinin yenilenmesine yönelik oluşturulacak destekleme modeli asgari 10 yıllık bir dönemi kapsamakta, kademeli olarak 150-200 000 hektarlık bir alanın yeniden tesisi hedeflendiğinde bu uygulama süresi 40-50 yıllık planlı bir dönemi kapsamalıdır.

Yaşlı fındık bahçelerinin sökülerek yerlerine yeni bahçelerinin tesis edilmesi sonunda 150 bin hektarlık bir alan dönüşümü sonunda ürün arzımızda asgari 150 – 200 bin ton artış sağlayacaktır. Dikim alanı genişleme imkanı olmayan ve yasaklanmış olan ülkemiz verim artışından kaynaklanan üretim artışıyla dünya fındık talebindeki artışı karşılama imkanına kavuşacaktır.

Eski fındık bahçelerinin sökülerek yeni fındık bahçelerinin dikilmesi uygulamasında Giresun Fındık Araştırma İstasyonu’nun aktif rol alması sağlanmalıdır. Bu kapsamda İstasyon’un personel ve kaynak ihtiyacı giderilmelidir. Fındık Araştırma Enstitüsü, Gıda - Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, Ziraat Odaları ve Bölgede bulunan Ziraat Fakültelerinden oluşturulan bir çalışma kurulu meydana getirilmelidir.

Yeni fındık bahçelerinin tesisine paralel olarak bahçeleri yenilenen üreticilerimiz yenileme destek programı kapsamında mesleki eğitime tabi tutularak yeni fındık bahçelerinden azami verimi alma hedeflenmeli, dekara kg’ a verim 200 – 250 çıkartılması sağlanmalıdır.

YENİ FINDIK BAHÇELERİNİN TESİSİNDE TERASLAMA DESTEĞİ:

Doğu Karadeniz Bölgesinde fındık bahçeleri genellikle yüksek eğime ve sığ topraklara sahiptir. Bu nedenlerle söz konusu fındık üretim alanlarında kültürel uygulamaların yapılması güç ve yetersiz kalmaktadır. Eğimli fındık bahçeleri mutlaka teraslanmalı ve eğimin giderilmesine çalışılmalıdır. Eğimin yüksek ve toprak derinliğinin az olduğu fındık bahçelerinde bitki besin elementlerinin yıkanarak kaybolması, çok uzun yıllardan beri fındık tarımının yapılmasına karşılık toprakları kaldıran bitki besin elementlerinin toprağa yeterince verilmemesi verimsizliğin başında gelmektedir. Bu nedenle eğimi % 5 üzerinde olan fındık bahçelerinde düzenli bir dikimin yapılabilmesi, yağmur sularının depo edilmesi, gübrenin yıkanıp gitmemesi, hasadın kolay yapılabilmesi, budama, gübreleme ve mücadele gibi kültürel uygulamaların kolay uygulanabilmesi için arazilerin teraslanması gerekmektedir. Tabi ki teraslama çalışmaları yapılmadan önce toprak tektürü, tipi, derinliği, eğimi, vb. gibi birçok faktör dikkate alınarak, teraslama ile ilgili detaylı çalışmalar "Toprak Koruma Projeleri" kapsamında değerlendirilmeli ve bu kapsamda fakültelerin ilgili bölümlerinden destek alınmalıdır.

KIRSAL İKAMETGÂH DESTEĞİ:

Fındık bahçelerinin miras, diğer nedenlerden dolayı parçalanmasının önüne geçilememektedir. Bu parçalı yapının oluşmasında bölge insanının köyüne olan bağlılığı önemli etkidir. Çalışmak yada başka nedenlerden dolayı bölge dışına çıkan insanlar, yılda bir ay dahi olsa geldiklerinde kalabilecek bir evin köylerinde olmalarını sağlayarak fındık bahçeleri üzerindeki sahiplik haklarını korumuşlar, fındık bahçelerinin bir başkasına devrini topraksız kalmak gibi küçültücü bir uygulama olarak değerlendirmişlerdir.

Parçalı tarım arazilerinin birleştirilmesi mülkiyet birleşmesi bahçelerin işletmeciliğinin birleştirilmesiyle sağlanmalıdır.

Parçalı tarım arazilerinin kiralama yoluyla üretim birlikteliği sağlanmasına yönelik destekler uygulanmalıdır. Tarımsal varlığa tarım dayalı işlemlerde arazisi miktarı bölge gerçekleri dikkate alınarak artırılmalı.

İkametgâhı tarım arazisinin bulunduğu köyde bulunan üreticilere genel desteklere ek olarak çiftçilerimizin Kırsal İkamet Desteği verilmelidir.

SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

- 1- Ekonomik ömrünü tamamlamış fındık bahçeleri Bölgesel iklim ve arazi şartlarına göre ruhsatlı fidanlarla yenilenmeli, yenileme işlemi sırasında dikim sistemi modern uygulamalarla (makinelik toplama, otomatik sulama ve gübrelemeye uygun) yapılmalıdır.
- 2- Lisanslı Depoculuk faaliyetleri 2014 mahsulünde aktif hale getirilmeli, Ürün İhtisas Borsası ve Vadeli İşlemler Borsasında aktif işlemler başlatılmalıdır.
- 3- Alan bazlı Destekleme ödemesine 2014 sonrasında verim ve kaliteyi ön planda tutan modellerle devam edilmelidir. Bu model üretimi teşvik eder nitelik taşımalıdır.
- 4- Organik Tarım ve İyi Tarım uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır.
- 5- Fındık Tanıtım Grubunun yapmış olduğu çalışmalar daha yoğunlaştırılmalı, yurt dışında olduğu gibi yurt içinde de devam etmeli, kaynak kullanımı sınırlandırılmamalıdır.
- 6- Üreticilerin piyasalarda daha güçlü bir aktör olmasını sağlamak amacıyla üretici organizasyonları desteklenmeli, üretici ile örgütü arasındaki bağın güçlendirilmesi amacıyla fındık üreticilerine sağlanacak destekler bu üretici organizasyonları aracılığıyla verilmelidir.
- 7- Verimlilik artışı sağlayacak ilaçlama, gübreleme konularında üreticilere yönelik eğitim ve bilinçlendirilme çalışmalarının yapılması.
- 8- Optimum ölçekli arazi ve işletmeler için Türkiye'deki Miras Hukuku'nun fındık üretim bölgelerine has olarak düzenlenmesi.
- 9- Rekolte çalışmaları tek elden yapılmalı ve ilgili kurum-kuruluşlar bu çalışmaya uygun davranmalıdır.
- 10- TÜİK Fındık komisyonunda İhracatçılar Birliği ve UFK'dan temsilci olmalıdır.
- 11- Rekolte çalışmalarında mutlaka borsa tescil verilerinden faydalanılmalıdır.
- 12- Çocuk işçiliği konusunda Çalışma Bakanlığı ile ILO'nun yaptığı çalışmalar net şekilde ortaya konulmalı bu mesele sektörün üzerinde kara bir gölge konumundan çıkarılmalıdır.
- 13- Bir kısım fındık üreticisi büyük kentlerde ikamet etmekte ve fındığı ek gelir olarak görmekte olduğundan ürünlerini bekletmeksizin düşük fiyatlarla piyasaya arz etmektedirler. Bu durum geçimini sadece fındıktan sağlayan üreticiler olumsuz etkilenmektedir. Tarımsal faaliyetin başında bulunmayan, verimliliği ilke edinmeyen, resmi ikamet adresi ve sosyal güvencesi bakımından çiftçilik yapma imkanı olmayan kişilerin, üreticilere yönelik desteklerden yararlandırılmaması, bu tür desteklerin maliyetini de azaltacaktır.
- 14- İhracatın naturel fındıktan katma değeri yüksek fındık ürünlerine yönlendirilmesi için tedbirler geliştirilip uygulanmalıdır. Türk fındığının ihraç politikası, natürel iç fındığın yanı sıra, işlenmiş mamul ve yarı mamul oranı artırılacak şekilde olmalıdır. İşlenmiş ürünlerde Türk fındığını öne çıkararak, markalaşma yoluna gidilmelidir. Ülkemizde çikolata sanayii teşvik edilmeli, yeni ürün geliştirilmesi için AR-GE desteği verilmelidir.
- 15- Düşük kar marjları ile çalışan sektörümüze has olmak üzere, hedef pazarlama yapılacak ihracatta, ihracat sigorta primlerinde indirim yapılmalıdır. Eximbank kredilerinden Sektöre özel uzun vadeli ve düşük faizli krediler sağlanmalıdır.
- 16- Avrupa Birliğinin sadece ülkemize Kabuklu ve Naturel Fındıkta uyguladığı %3 gümrük vergisi sıfırlanmalıdır. Diğer dünya ülkelerinin özellikle işlenmiş fındıkta uyguladıkları yüksek gümrük vergileri ikili görüşmelerle aşağı çekilmelidir.
- 17- Fındık işleme tesislerinin kullandıkları elektrik, LNC, LPC ve Doğal gaz üzerindeki vergiler imalatın ihraç edilmesi kaydı ile alınmamalı ve bu yolla imalatçı ihracatçının rekabet gücü artırılmalıdır.
Rekabetçi fiyatlardan enerji tedarikine imkan sağlayarak sektörün öncelikli hedeflerinden olan işlenmiş fındık ihracatının toplam sektör ihracatındaki payı artırılmalıdır.
- 18- Sürdürülebilir üretim ve ihracatın yapılmasında Ulusal Fındık Konseyi çalışmalarını daha yoğun yapabilmesini sağlamak adına üye aidatı dışında sürekli gelir kaynağının yapılandırılması sağlanmalıdır. Bu kaynak DFİF, müstahsil makbuzu kesini veya ihracat işlemlerinden aktarılabilir.